

Abstract. This article described the experience of teaching the discipline «Oncology and radiation medicine with children`s special features» at the Department of Oncology of Bogomolets National Medical University is described. in conditions of distance and mixed forms of education.

Keywords: *distance form of education, mixed form of education, medical university.*

УДК 378.6.018.43:61]"364"

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ЛІКАРЯ-ІНТЕРНА У ПЕРІОД ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ: ДУМКИ ТА МРІЇ

Сергеєва В.О.

Одеський медичний національний університет (м. Одеса)

Навчання дистанційно в Україні та світі набрало нових обертів, адже ще з початком пандемії коронавірусної інфекції COVID-19 усі здобувачі освіти вийшли на новий рівень спілкування з викладачами, новий рівень сприйняття інформації. Такий спосіб викладання дисциплін та отримання знань хоча і зручний, але потребує певної мотивації щодо самоорганізації [1, с. 57]. Знаходячись у комфортному та безпечному місці увага розсіюється, матеріал сприймається не достатньо інтерактивно. Та з початком повномасштабної війни цей вид здобування знань також опинився під загрозою.

Усі ми добре пам'ятаємо 24 лютого, місце та годину, де страх за себе, рідних став домінантою нашого існування. Хтось знаходився у школі, у когось були заняття в університеті, а хтось здобував післядипломну освіту. На мить ми зупинились і запитали себе – що буде далі? Як можливо продовжувати діяльність тоді, коли усе довкола під загрозою зникнення?

У передмові до книги «На Західному фронті без змін» Еріх Марія Ремарк написав: «Це лише спроба розповісти про покоління, яке занапастила війна, про тих, хто став її жертвою, навіть якщо врятувався від снарядів». Проблема психологічної травми була найважливішою, яку автор описав у романі, адже досвід пережитої війни впливає на людину на багатьох рівнях: економічному, соціальному, гуманітарному, медичному, зокрема психологічному, включаючи мозок, думки, дух, взаємини із рідними, друзями, колегами [2, с. 5].

«Навчання, яке проходило на момент початку війни, у мене припало на другий семестр 6 курсу, найважчий період, той самий фінальний акорд кропіткої праці студента медичного університету. Звісно, у цей день не йшла мова про заняття – у цей день йшла мова про збереження життя! А потім були тривоги, ранкові

новини після яких неможливо було прийти до тями, нові прильоти, хвилювання за рідних та близьких і з часом ми стали заручниками днів.»

Нам усім важко звикнути, як не дивно, але так, саме звикнути до нових умов життя. Звичайно, неможливо порівняти це зі справою лікарів, які кожного дня прокидаються під гул сирен та обстріли, продовжують виконання своєї щоденної кропіткої роботи. Проте, сидячи перед екранами та відповідаючи на запитання викладачів завжди на фоні думка про безпеку, тривогу, яка щойно розпочалась, близьких, які знаходяться у різних куточках країни. Від початку повномасштабної війни багато людей покинули свої домівки та повинні були шукати прихисток, знаходилися у полоні чи окупації, пережили втрату рідних. Слова не можуть описати почуття які супроводжують тебе щохвилини, у кожному повідомленні новин.

Опираючись на результати досліджень науковців із медичної школи в Єрусалимі, під час війни реакція психіки людини буває різною: від помірного і тимчасового стресу, до важких психічних травм, які мають негативні наслідки для здоров'я, включаючи депресію, зловживання психотропними речовинами і посттравматичний стресовий розлад (ПТСР) [3, с. 230]. Та більше, дослідження проведене науковцями із США доводить, що травматичні події війни можуть мати довгостроковий вплив на здоров'я та благополуччя. Проєкт науковців із Огайо (США) показує, що більшість людей, які пережили війну, поступово пристосовуються до нової реальності, відновлюються, а деякі у відповідь на стресові обставини і події відчувають піднесення, немовби у них відкривається «друге дихання». Цей феномен пояснюється теорією Хабфолла, відповідно до якої травма може призвести як до втрати, так і до отримання важливих ресурсів. Тож можна очікувати, що вплив війни може призвести до глибшого розуміння цінності життя, що, як наслідок, може підвищити досягнення й рівень задоволення життям [3, с. 176].

Знадобилося майже 3 місяці, щоб оговтатись та привести до ладу, спотворені жахом війни, думки. Розуміння, що ця дорога приведе в нікуди давало поштовх усіма силами рятуватися із прірви, знаходити бажання іти далі. Одного дня, готуючись до складання іспитів я зрозуміла, що на хвилюкку відчуття страху полишило мене. Коли людина знаходиться перед одним із вирішальних етапів свого життя в очах з'являється або вогонь надії, або ж безвихідь. І найважливіше – у цей складний, непередбачуваний період треба постійно рухатись вперед, а коли твій рух – це медицина, нічого не може бути перепорою.

Сьогодні, я лікар-інтерн-педіатр, і щоразу згадуючи переломні моменти у житті та навчанні, десь глибоко в душі пишаюся своїм оточенням та їх силою духу, які давали поштовх продовжувати боротися, це оточення – колеги-інтерни та практикуючі лікарі, які своїм прикладом доводили, що немає у світі речей які могли б спинити їх навчатись та водночас рятувати життя.

У теперішній час ми у тенетах додаткових проблем. В зв'язку із ракетним обстрілом об'єктів критичної інфраструктури у багатьох містах та областях, в тому числі на Одещині, щодня проходять в'ялові відключення світла, також періодично

втрачається підключення до мережі Інтернет, майже щоранку нас супроводжують повітряні тривоги і необхідно переходити до безпечних місць, нічні та денні обстріли змушують забувати про усе на світі. Нестерпно важко постійно пам'ятати про перепони, які йдуть пліч о пліч із буденністю. Вмикати о 8:30 «Teams», чути голоси, кожного разу гірко думати про те, що все могло бути по іншому. Нам пощастило у вересні та жовтні відвідувати офлайн заняття, адже інформація у живому спілкуванні сприймається краще і це усім відомо достеменно. Проте викладачі кафедри педіатрії № 3 з післядипломною підготовкою докладають усіх зусиль аби провести повноцінні заняття не дивлячись на наявні труднощі і це заслуговує поваги.

Кожен на своєму місці робить усе задля перемоги, задля майбутнього і немає жодного зайвого гвинтика у нашій «Мрії». Війна нікуди не зникла, але зникло відчуття всеохоплюючого страху – мужність замінила його. Наразі важко будувати плани, але можливо жити сьогодні та зараз, продовжувати свій розвиток та майбутній шлях, досягати мрій та цілей і у жодному разі не зупинятись.

Список літератури

1. Теренда Н. О., Теренда О. А., Горішний М. І., Панчишин Н. Я. Особливості дистанційного навчання студентів в умовах пандемії Covid-19 (за результатами анкетування). *Медична освіта*. 2021. № 4. С. 57–60.
2. Еріх Марія Ремарк. На Західному фронті без змін. 1929. С. 5
3. Парахонський Б. О., Яворська Г. М. Онтологія війни і миру: безпека, стратегія, смисл : монографія. Київ : НІСД, 2019. С. 230, С. 176.

УДК 378.147:616-053.2-051](477.44-25)

ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ІЗ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 228 «ПЕДІАТРІЯ» З ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ У ВІННИЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ім. М.І. ПИРОГОВА

Сергета І.В., Браткова О.Ю., Ваколюк Л.М., Редчіц М.А., Теклюк Р.В.

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова (м. Вінниця)

Одним із основоположних компонентів якісної підготовки висококваліфікованих лікарів-педіатрів в сучасних умовах є поглиблене, відповідно до характеру, вивчення та широке, за своїм змістом, оволодіння комплексом навчальних дисциплін профілактичної медицини, провідне місце у структурі яких, незаперечно, належить навчальній дисципліні «Гігієна та екологія з гігієною дитячого віку», метою якої є розвиток у майбутнього лікаря педіатричного профілю клінічно-орієнтованого гігієнічного мислення, умінь оцінки особливостей впливу факторів навколишнього середовища на дитячий організм, знань наслідків